

Veiledersamling for praksisveiledere

Veiledning av turnuskandidater
Oslo 28.september 2023

Katarina Langaard

1

Dagen i dag

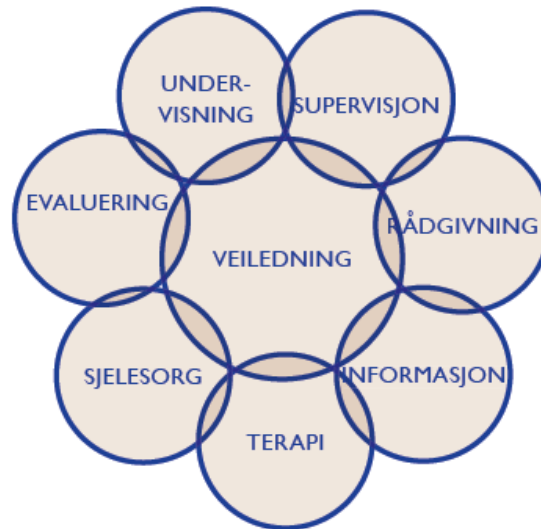
**Dagen vil fokusere på rollen din som veileder med
aktivitet i plenum og i grupper**

- Om læring og om veiledning
- Planlegging av turnusperioden
- Verktøy du kan bruke i veiledningen
- Tydelighet i kommunikasjon
- Logg som veilederredskap
- Evaluering av kandidaten

2

Veiledningens randområder

5

Definisjon av undervisning

«Undervisning er en form for opplæring der kunnskap og ferdigheter formidles av en eller flere personer til andre personer.»

Wikipedia

6

Definisjon av supervisjon

«den fortløpende tilbakemelding som foregår i forbindelse med morgenmøter, visitter, poliklinisk arbeid og avdelingsarbeid.

Supervisjon gir mulighet for umiddelbar tilbakemelding i det kliniske arbeidet, og i samarbeid med andre kolleger og annet helsepersonell, der yrkesutøvelsen er overordnet læringen»

Tidsskrift Norsk Legeforening
M. Nylenna
Utgave 12, 21. august 2018

7

Definisjon av veiledning

”Veiledning er å strukturere en situasjon slik at det blir mulig for den som veiledes selv å oppdage nye sider og se mulige løsninger, være- eller handlingsmåter”

L. Grendstad Rousseau, META-senteret

Veiledning foregår som planlagt utdanningsaktivitet, utenom selve yrkesutøvelsen.

Tidsskrift Norsk Legeforening
M. Nylenna
Utgave 12, 21. august 2018

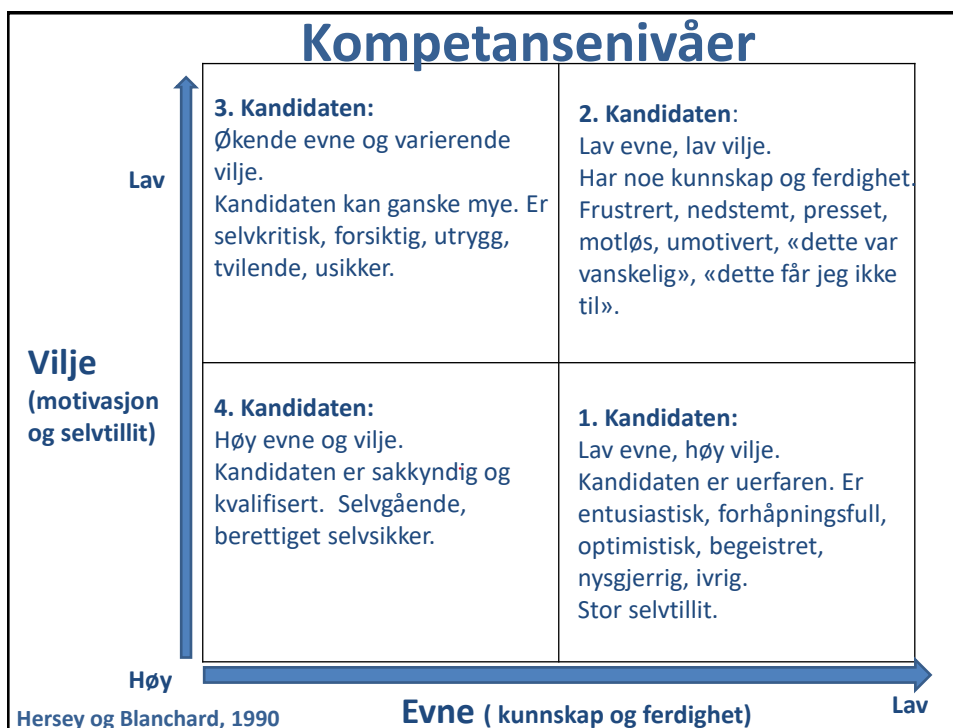
8

Kompetansebegrepet : "evne og vilje til å gjøre jobben"

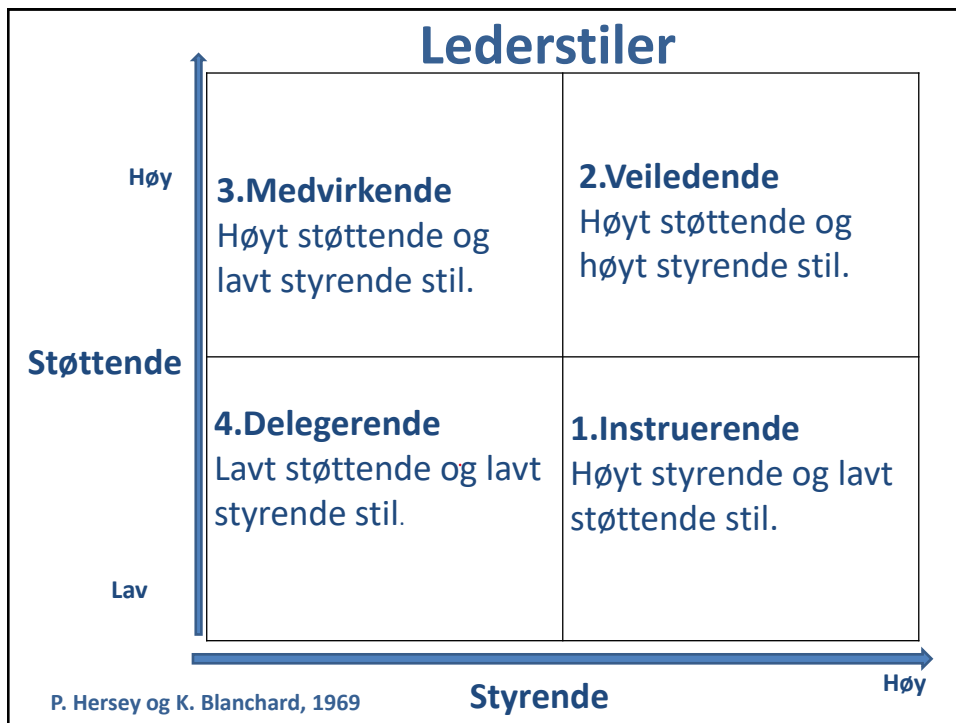
- 1. Evne**
- Kunnskap - Faglig innsikt og erfaringer
  - Ferdigheter - Kunne bruke metoder
- 2. Vilje**
- Motivasjon - Ønske om å gjøre en god jobb
  - Selvtillit - Ha selvsikkerhet nok til å gjøre jobben

P. Hersey og K. Blanchard, 1990

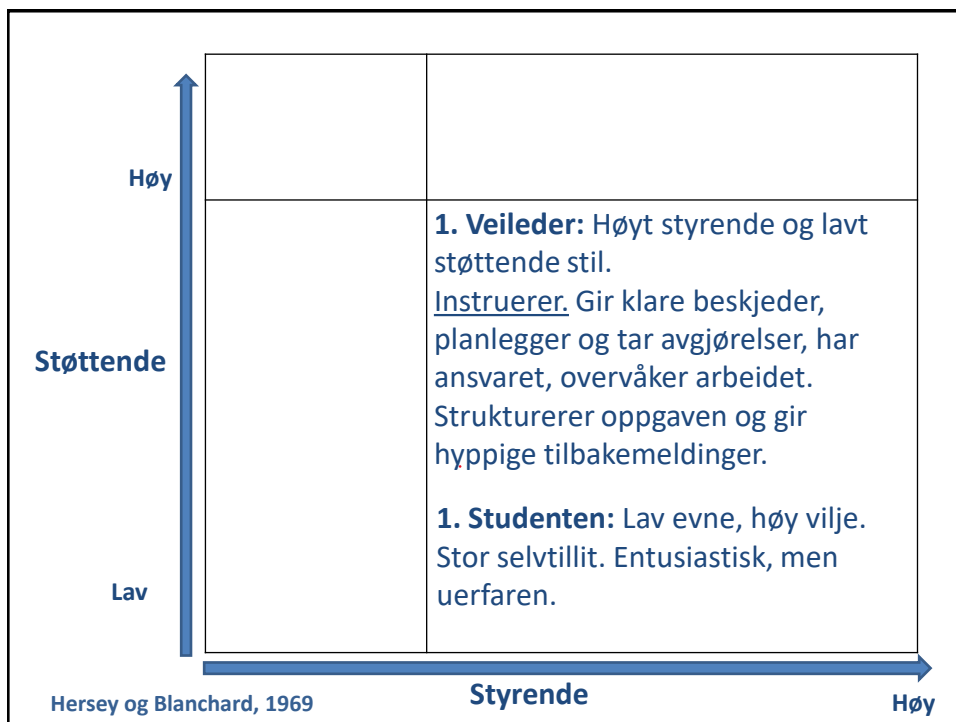
9

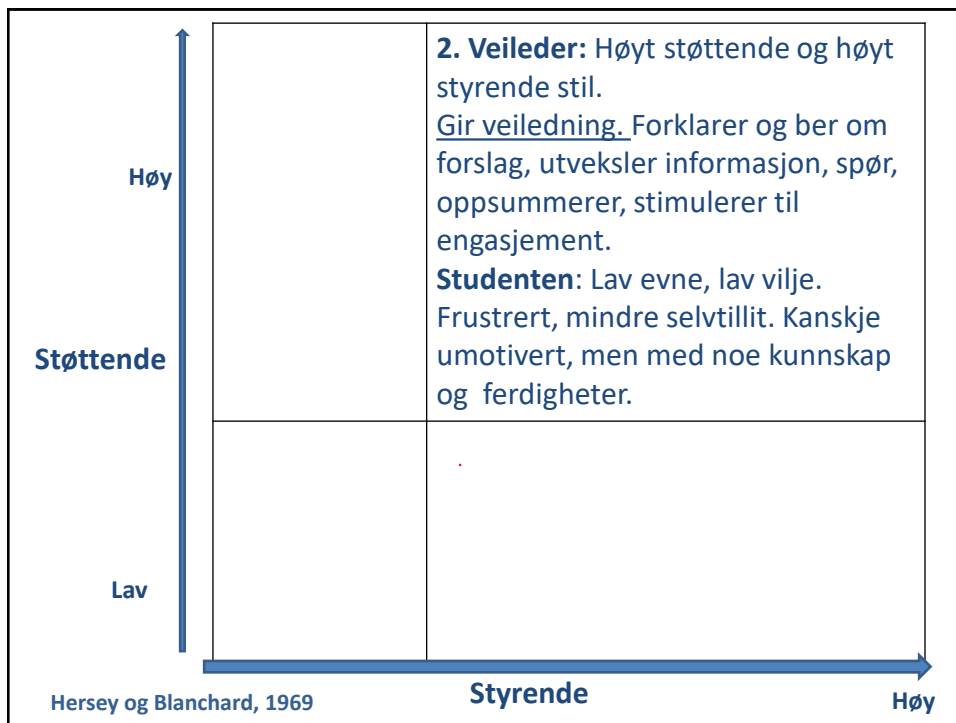
10

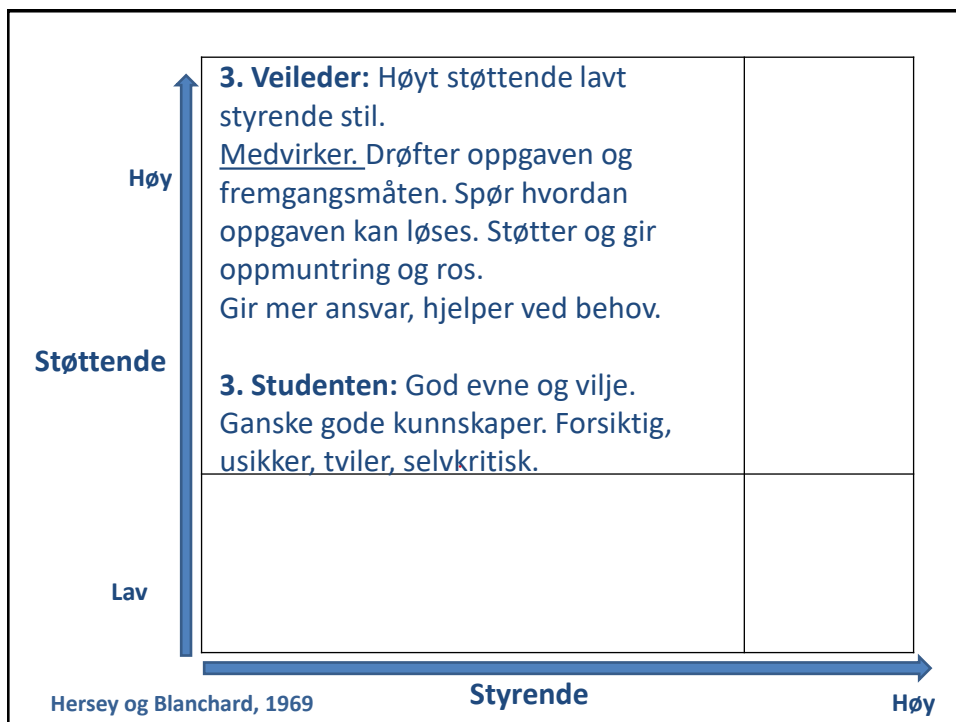
11

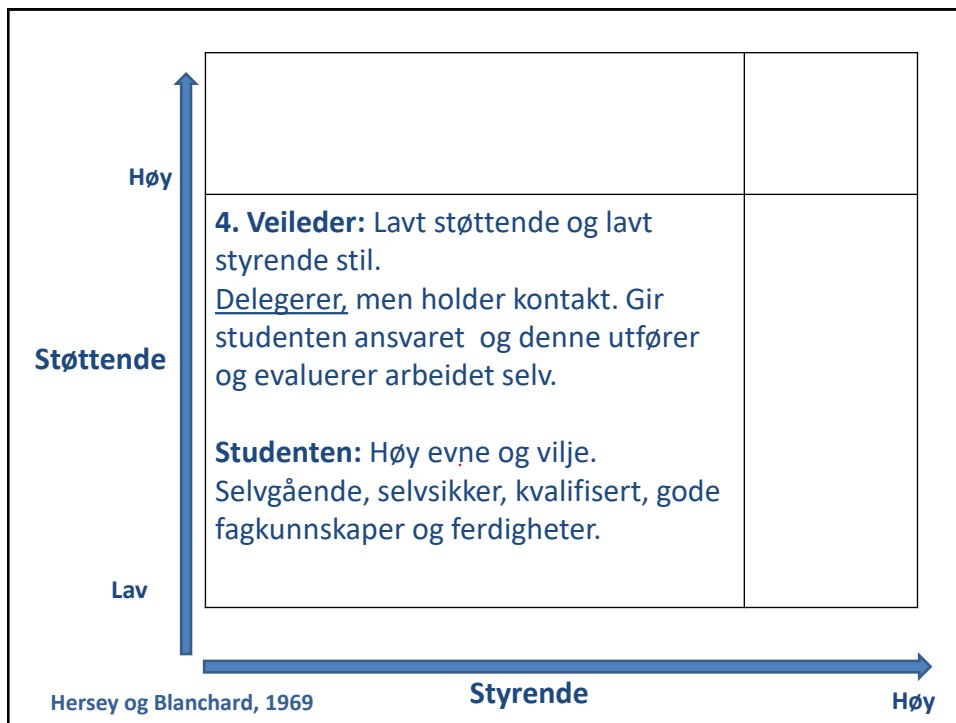
12

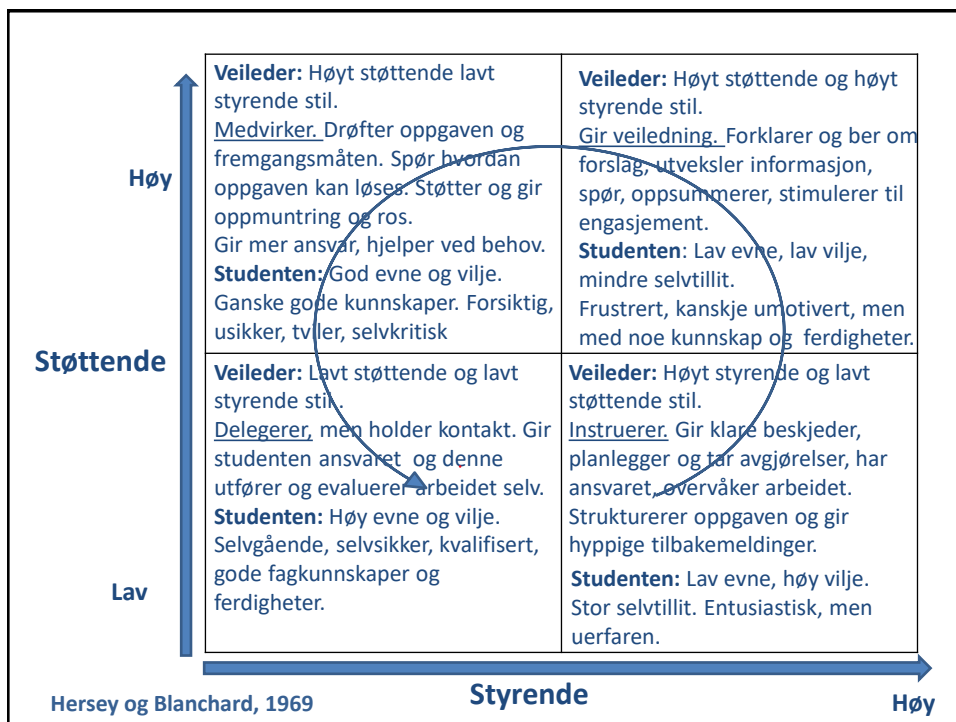
13

14

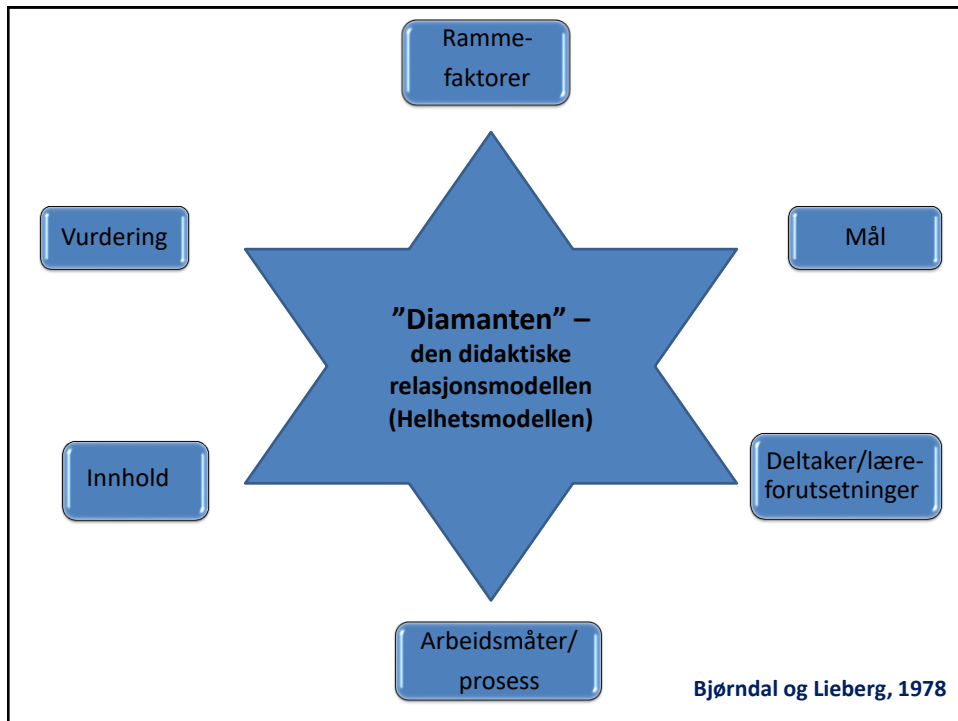

15

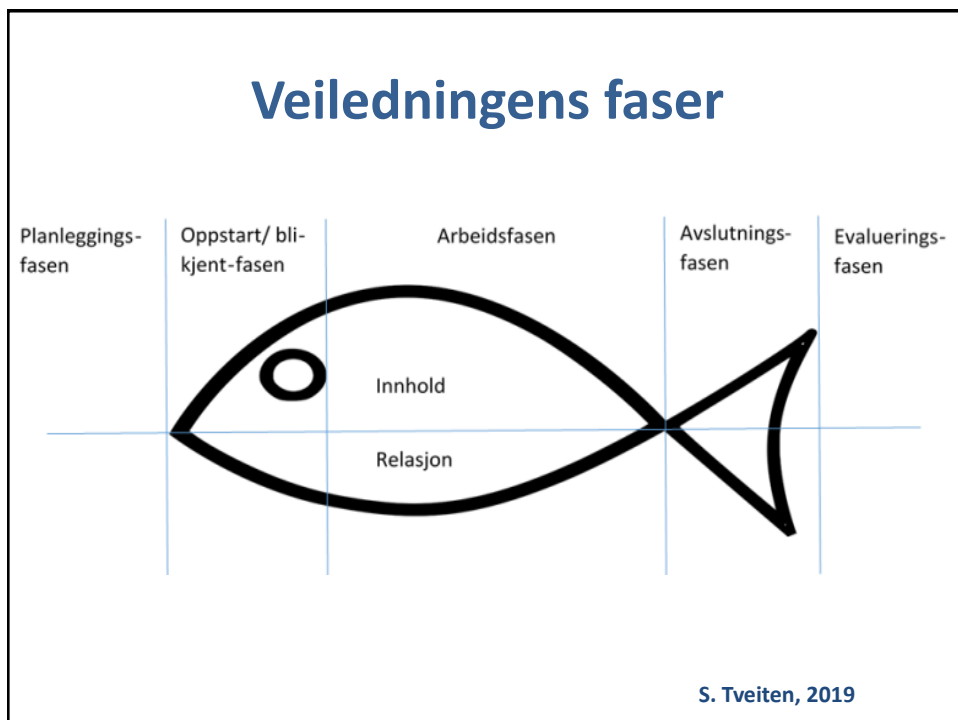

16

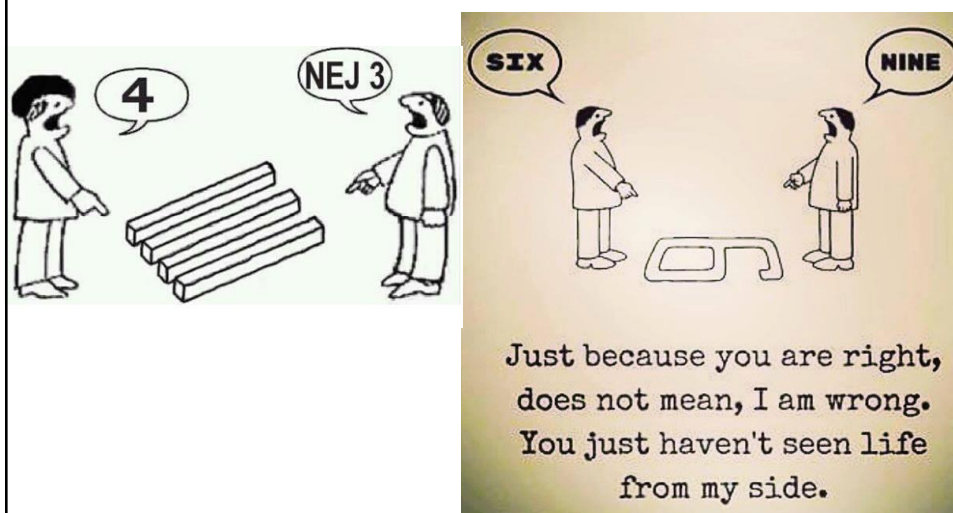

17

18

Kommunikasjon

19

Tydlig kommunikasjon

Jeg budskap – snakk ut fra deg selv

Jeg mener at...

Min oppfatning er...

For meg er....

Du, man, alle, ingen, de fleste

Hvem er det?

Men,....

"Du er skikkelig flink til å veilede meg, men jeg synes du snakker for mye.»

"Det var et godt forslag, men jeg har prøvd det før."

Å vise seg selv

Jo mer vi vet om hverandre, jo tydeligere blir vi.

Påpeke det åpenbare

20

Å skille mellom observasjon, tolkning og reaksjon

1. **Jeg ser, jeg lukter, jeg hører...** - Observasjon gjennom sansing
2. **Jeg forestiller meg... (forforståelse, erfaringer, fordommer)** - Tolkning
3. **Jeg reagerer... (hva gjør dette med meg, tanke, følelse, kropp)** - Reaksjon
4. **Utsjekking av min tolkning.**
"Jeg forestiller meg..., stemmer det? (Tydeliggjøring av min tolkning, - jeg viser meg for den andre)
5. **Konsekvens (hva velger jeg å gjøre?)**

21

Nivåer i lytting

Selvsentrert (indre) lytting

Jeg er i fokus. Jeg hør noe som er relatert til meg selv.

"Ja, mitt kne er også slik når..."

Aktiv lytting

Din samtalepartner er i fokus.

Lytter til det som den andre har sagt og utdyper mer.

"Det høres vanskelig ut. Kan du fortelle mer hvordan du opplever det?"

Universell (ikke verbal) lytting

Jeg hører også det som sies uten ord, dvs. underteksten. F. eks

Kroppsspråk: fakter, positur, ansiktsuttrykk

Stemme: tempo, flyt, toneleie, volum, rytme, trykk.

"Jeg ser at du beveger deg på stolen. For meg virker det som du blir urolig. Stemmer det?"

"Jeg hører at du hever stemmen din nå. Det virker som dette er veldig viktig for deg...?"

22

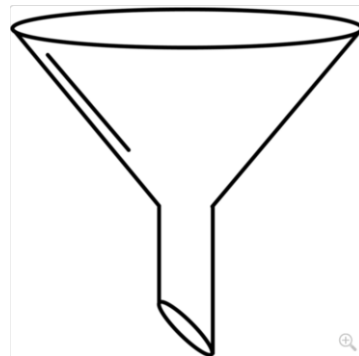
Å lytte som verktøy

- Å nullstille seg
- Sjekke ut sine tolkninger
- Bekrefte
- Parafasere
- Gjengivelse av nøkkelord
- Speile kroppsspråk
- Tåle stillhet
- Fange opp det som ikke er utalt
- Oppsummere
- Åpne spørsmål

23

Ned i "Trakten"

Hva er det med ....?

24

Å stille spørsmål

Åpne spørsmål

Hva kan grunnen til dette vært?
 Hvordan vil du ...?
 Hvilke tror du...?
 Hva hvis du...?

Lukkede spørsmål

Kan du...?
 Vil du...?
 Har du...?
 Mener du...?

Ledende spørsmål?

Hvorfor?

25

Praksistrekanten

Praksisteori

"En persons private, sammenvevde, men stadige foranderlige system av kunnskap, erfaring og verdier som har betydning for personens yrkespraksis."

Handal og Lauvås (1999)

26

P1- nivået

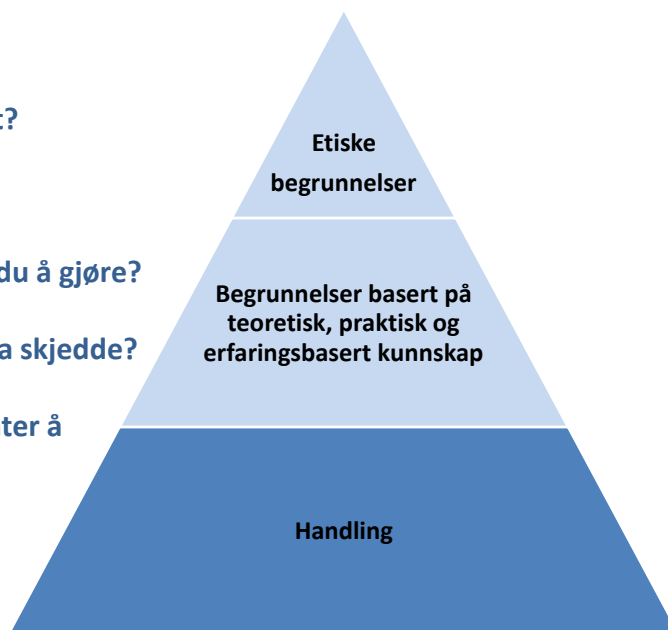
Hva har du gjort?

Hva gjør du nå?

Hva planlegger du å gjøre?

Hva skjer nå/hva skjedde?

Er det andre måter å gjøre det på?

27

P-2 nivået

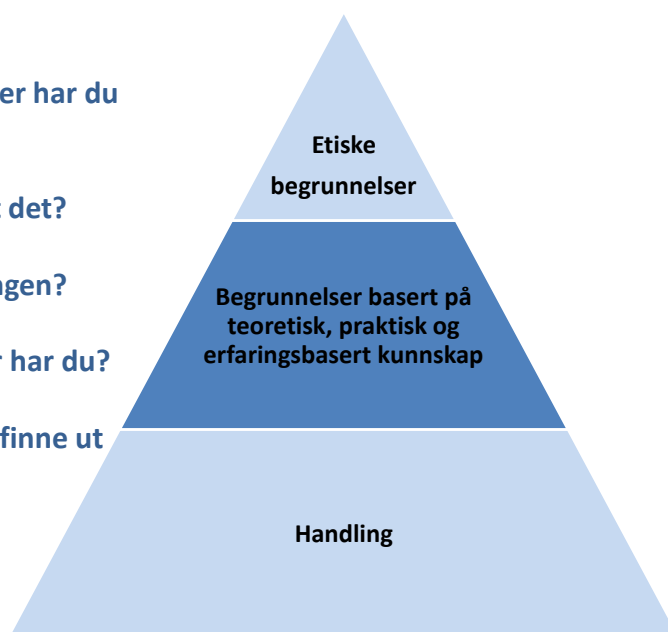
Hvilke kunnskaper har du brukt?

Hvor har du lært det?

Hva sier forskningen?

Hvilke erfaringer har du?

Hvordan kan du finne ut mer om dette?

28

P-3 nivået

Hvilke følelser sitter du igjen med?

Hvilke verdier gir dine følelser uttrykk for?

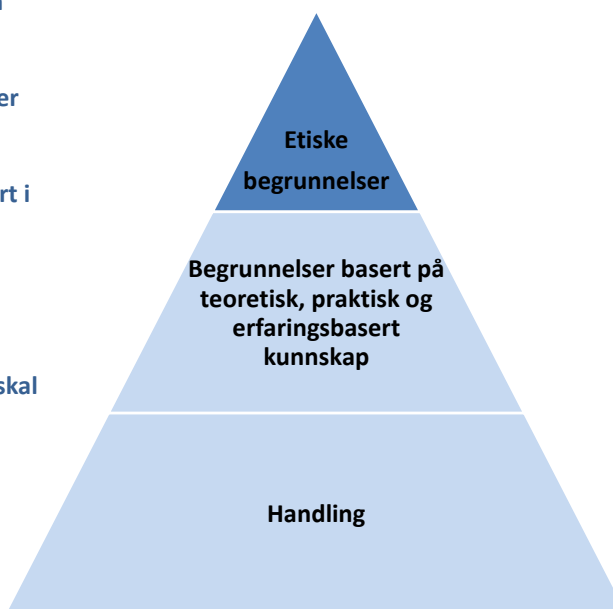
Hvilke holdninger har du vært i kontakt med?

Hvordan har dette påvirket handlingen/resultatet?

Hva ønsker du at pasienten skal oppleve?

Er det noe du kunne gjort annerledes?

Hva er viktig for deg i denne situasjonen?

29

Veiledningssamtalens deler, PALLET

P – Problemstillingen/veiledningsgrunnlaget/saken

A - Analyse

L1 - Løsningsforslag fra veisøker

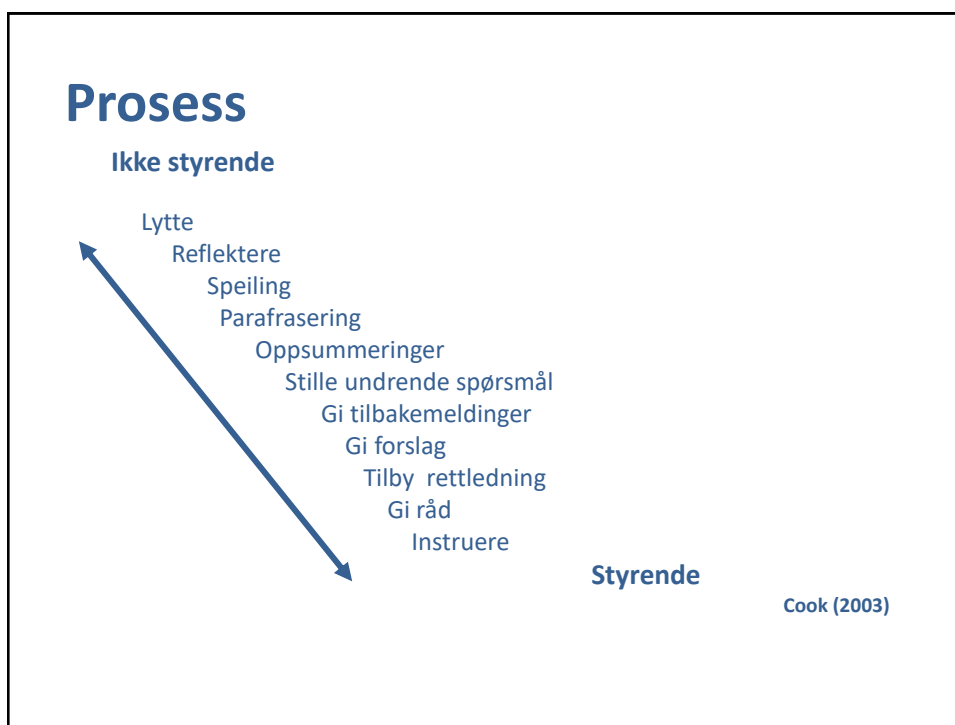
(L2- Løsningsforslag fra andre)

E- Evaluering av løsninger

T- Tiltak, hva veilsøker ønsker ta med seg videre

Fra Bachke, 1997

30

31

Logg/refleksjonsnotat som veiledningsredskap

1. Hva var det som skjedde?
2. Hva tenkte jeg om det?
3. Hvilke følelser vekket dette i meg?
4. Hvilke kroppsreaksjoner ble jeg oppmerksom på?
5. Hva lærte jeg/tar jeg med meg videre av dette?

32